

Odpowiedzialność karna za posiadanie narkotyków

Penal law stipulations for drugs possession in Poland – a review

Justyna Konikowska-Kuczyńska

Doktorantka stacjonarnych studiów doktoranckich
na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

Abstract – The first post-war Act on Drug Abuse Prevention of 1985 did not foresee penalties for drug possession regardless of quantity of drugs. Penalisation of possession, except for small amounts for personal use, was introduced by the Act on Counteracting Drug Addiction only by 1997. Three years later, after an amendment of the law, possession of any amount of drugs became a criminal offence. These legal changes aimed at reducing the access to drugs and discouraging consumption. Treating drug possession as a criminal offence became a very controversial issue. Criminalisation of drug possession has its negative side-effects, e.g. pushing addicted people underground, which makes it harder for them to seek for medical help and which leaves them at the mercy of drug dealers. People involved in helping drug addicts, like doctors and therapists from drug rehabilitation centres, warned that the legal ruling would harm drug addicts, who will be easier to get arrested and consequently jeopardizing their recovery. A number of questions were raised. Who will get a prison sentence for possession: drug addicts or drug dealers? Should possession for personal use be penalised? In which direction should drug policy evolve?

This contribution outlines changes in the legislation with regard to drug possession. The following laws will be discussed: the Act on Drug Abuse Prevention of January 31st, 1985; the Act on Counteracting Drug Addiction dated April 24th, 1997 with its Amendment of October 26th, 2000, the Act on Counteracting Drug Addiction dated July 29th, 2005. While maintaining penalisation of drug possession, the latter law offers new possibilities to apply treatment instead of penal sanctions or imprisonment.

Key words: drugs, drug possession, penalisation

Streszczenie – Artykuł przedstawia losy penalizacji posiadania narkotyków w Polsce. Pierwsza powojenna ustawa o zapobieganiu narkomanii z roku 1985 nie przewidywała karaniami za posiadanie narkotyków, niezależnie od ich ilości. Karalność za posiadanie, z wyjątkiem niewielkich ilości na własny użytek, wprowadzono dopiero w roku 1997 ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii. W trzy lata później, po nowelizacji ustawy, posiadanie jakiegokolwiek ilości narkotyków stało się przestępstwem. Celem zaostrzenia prawa było ograniczenie dostępu do narkotyków i zniechęcenie do ich konsumpcji. Kwestia karalności za posiadanie narkotyków budziła kontrowersje. Kryminalizacja posiadania powoduje negatywne skutki uboczne, np. zepchnięcie osób uzależnionych do podziemia, utrudnienie im dostępu do służb medycznych, pozostawienie ich na łasce i niełasce dilerów. Osoby zajmujące się pracą z narkomaniami – lekarze i terapeuci z oddziałów detoksykacyjnych i ośrodków readaptacji – ostrzegali, że przepis uderzy głównie w narkomanów, których łatwiej złapać i utrudni udzielania im pomocy. Pojawiło się wiele pytań. Kto trafi do więzienia za posiadanie narkotyków – narkomani czy dilerzy? Czy karać za posiadanie narkotyków w niewielkich ilościach na własny użytek? W jakim kierunku powinna zmierzać polityka dotycząca narkotyków i narkomanii?